

BIBLIOTEKSPLAN

för Vansbro kommun

VISION

”Vansbro kommun är en attraktiv kommun där människor ska finna både arbetsglädje och livskvalitet”

Antagen av Kommunfullmäktige 2019-03-25, KF § 25

Innehåll:

1. Inledning	sid.3
2. Bibliotekens uppdrag	sid 4
3. Biblioteken i Vansbro kommun	sid. 6
4. Strategier för 2019-2022	sid. 7
5. Nationella och Internationella Styrdokument	sid. 13
6. Medieurvalsprinciper för Vansbro kommun	sid. 15

Inledning

Biblioteket i omvärlden

Bibliotekens roll i samhället förändras från ett traditionellt lånebibliotek till informationscentral. Vår roll som en kravlös mötesplats öppen för alla, förändras naturligt till en arena för många, i det multikulturella samhället.

Idag är biblioteket även en digital servicepunkt där man kan ladda ner tidskrifter, litteratur, få tillgång till databaser m.m., men också reservera böcker och förlänga lån. Den ökade digitaliseringen av många samhällstjänster har gett biblioteket en ny roll som vägledare och stöd i detta.

Biblioteken ska ge alla medborgare möjlighet att bidra till och ta del av ett demokratiskt samhälle. Det demokratiska samhället behöver reflekterande, medvetna och kunniga medborgare, men även medborgare med nyfikenhet och kreativitet.

Ett bibliotek är en plats för lärande och förkovran, lugn och ro, men också en plats för överraskningar, kreativitet och oväntade möten – mellan människor och människor, mellan människor och litteratur och mellan fantasi och verklighet. Den som läser har alltid något att berätta, och möter nya världar och andra tänkesätt.

1. Bibliotekens uppdrag

Bibliotekslagen (SFS 2013:801)

Bibliotekslagen gäller för hela det allmänna biblioteksväsendet, d.v.s. all offentligt finansierad biblioteksverksamhet. I Vansbro kommun innebär det folkbibliotek och skolbibliotek.

Prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning samt de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska (4 § och 5 §).

Varje kommun ska ha folkbibliotek. De ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov samt präglas av allsidighet och kvalitet. Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur samt verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet.

Folkbiblioteken ska vidare ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning (6 – 8 §).

Skollagen (SFS 2010:800)

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek (2 kap. 36 §).

2011-07-01 ändrades bestämmelserna för skolbibliotek, och Skolinspektionen har angett vilka krav man ställer för att en skola ska anses ge sina elever tillgång till skolbibliotek (Informationsblad 2011-09-30). Kraven gäller även för fristående skolor, s.k. friskolor. De krav som ställs är:

- Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.
- Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
- Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Skolverket definierar ett skolbibliotek som "en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställts till elevernas och lärarnas förfogande med hjälp av kompetent personal.

Skolbibliotek är en del av skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbibliotek kan därmed betraktas som en resurs som bidrar aktivt i kunskapsutvecklingen och svarar för viss service. Eleverna ska ha tillgång till ett bibliotek som är anpassat till och är en del av deras utbildning. Det ger det en särställning gentemot folkbiblioteket. Att vara en gemensam och ordnad resurs innebär en fysisk lokal där bibliotek finns.

I samband med att Kungliga biblioteket (KB) presenterade den officiella biblioteksstatistiken för 2014, (2015-05-27), definierade man för första gången skolbibliotek som en organisation med minst 20 timmars bemanning per vecka. Det är vad KB menar krävs för verksamheten ska leva upp till lagen och lagstiftarens intentioner.

Biblioteksplanen

Biblioteksplanen beskriver en strategisk utveckling av Vansbro kommuns biblioteksverksamheter.

År 2010 antogs en biblioteksplan för Vansbro kommun av kommunstyrelsen och detta är en revidering som ska gälla under mandatperioden 2019-2022.

Biblioteksplanen innehåller strategier och ambitioner. Härutöver gör verksamheterna sina egna aktivitetsplaner som följs upp årligen.

De nationella och internationella styrdokumenterna för kommunernas biblioteksverksamheter finns beskrivet i

- ❖ Bibliotekslagen ([SFS 2013:801](#))
- ❖ Skollagen ([SFS 2010:800](#))
- ❖ Skolverkets juridiska vägledning för skolbibliotek (juni 2015)
- ❖ Aktuella läroplaner för förskola, grundskola och gymnasieskola och grundsärskola
- ❖ [UNESCO:s och IFLA:s folk- och skolbiblioteksmanifest](#)
- ❖ [FN:s Barnkonvention](#)

Regeringen har gett Kungliga biblioteket i uppdrag att formulera en nationell strategi för landets bibliotek. Arbetet inleddes 2015 och ska vara avslutat 2019.

Ansvar för genomförande och uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens samtliga biblioteksverksamheter som tillhör enheten för Utbildning, Kultur och fritid.

Kommunstyrelsen ansvarar för revidering och utvärdering av biblioteksplanen.

Uppföljning och utvärdering sker i samband med delårsrapporter och årsredovisning.

2. Biblioteken i Vansbro kommun

I Vansbro kommun finns i nuläget:

Folkbibliotek

Huvudbibliotek
även bibliotek för gymnasieskola
och SFI

Vansbro

Filialbibliotek
samt skolbibliotek för Myrbacka skola

Dala-Järna

Skolbibliotek

Berghedens skola, Äppelbo Klass F-6	eget skolbibliotek
Parkskolan F-klass	besöker huvudbiblioteket i Vansbro
Parkskolan Klass 1-3	Smedbergsskolan skolbibliotek
Nederborgs skola Klass F-3	eget skolbibliotek
Smedbergsskolan Klass 4-6	Smedbergsskolan skolbibliotek
Myrbacka skola Klass 4-6	besöker filialbiblioteket i Dala-Järna
Smedbergsskolan Klass 7-9	Smedbergsskolan skolbibliotek
Grundsärskolan	Smedbergsskolan skolbibliotek

Folkbibliotek och skolbibliotek drivs i enheten Utbildning, Kultur och Fritid i Vansbro kommun.

Övriga bibliotek

Olympica Klass F-6	Friskola i Dala-Järna som köper tjänsten skolbibliotek av kommunen
--------------------	--

Lokala Servicepunkter med biblioteksservice:

(drivs av föreningar i samverkan med Vansbro kommun)

Äppelbo Gemenskap	Äppelbo
Ja-Järna	Dala-Järna
Nås Finnmark	Närssjöns Utvecklingsförening

I Nås används förskolan Varglyan för att tillhandahålla biblioteksservice till medborgarna.

3. Strategier för 2019-2022

Biblioteket och demokratin

Tillgång till information är en demokratifråga. Alla medborgare ska kunna ta del av den information man behöver för den egna utvecklingen och för att kunna utöva sina demokratiska rättigheter. Bibliotekens roll i samhället är central då de är en oberoende, självständig och neutral kraft som förser medborgare med underlag och kunskaper för fri åsiktsbildning.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket strävar efter att ha ett brett utbud av litteratur och digitala resurser enligt riktlinjerna för medieinköp
- ❖ Biblioteket strävar efter bredd i de aktiviteter som anordnas.
- ❖ Biblioteket kan göra inköp av medborgarnas inköpsförslag

Exempel på nyckeltal:

*Antal inköp/år baserade på inköpsförslag
Andel anpassade medier av totala beståndet*

Biblioteket och mångfalden

Biblioteket ska präglas av öppenhet och välkomna människor med alla sorters bakgrunder, identiteter och kulturer och kunna dra nytta av och förstå andra människors synsätt och perspektiv.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket strävar efter att ha ett brett utbud av litteratur och digitala resurser enligt medieförsörjningsplanen.
- ❖ Mångfaldsperspektivet ska avspeglas i aktiviteter och program som biblioteket anordnar.

Exempel på nyckeltal:

Antal aktiviteter/år med mångfaldsperspektiv

Mötesplatsen biblioteket

Biblioteket är en lågintensiv, kravlös mötesplats för människor med alla bakgrunder. Det är en plats för informationssökning, lustläsning, samtal, studier och möten. Här tillhandahålls lån av datorer, litteratur, film, musik, tidningar och tidskrifter (även digitala), kopiering/utskrifter, scanning, trådlöst nätverk mm.

På biblioteket ska olika intressen inspireras och kreativitet ska uppmuntras.

Kultur är en viktig nyckel till utveckling av samhället, till integrationen och till individens utveckling och livskvalitet. Biblioteket kan erbjuda kulturupplevelser till barn, unga och vuxna genom teater, författarbesök, utställningar och musikarrangemang. Biblioteket kan också anordna aktiviteter där besökarna är delaktiga som medskapare.

Biblioteken ska vara tillgängliga. Besökare har olika förutsättningar och olika behov av biblioteket. Vissa vill sitta i lugn och ro och arbeta/studera eller läsa. Andra vill ta del av biblioteket som mötesplats. Biblioteket ska möta många olika behov. Biblioteket ska vara tydligt. Dels ska det vara en tydlig skyltning i bibliotekets lokaler men också en tydlig gränsdragning för vad som ingår och inte ingår i bibliotekets tjänster.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket strävar efter att genomföra aktiviteter dels i egen regi men också genom samverkan med andra aktörer för ett brett utbud av aktiviteter för alla.
- ❖ Biblioteket bör lyfta och belysa lokalhistorien.
- ❖ Biblioteket arbetar för att kunna inrätta studierum.
- ❖ Biblioteket kan erbjuda föreningar att nyttja lokalerna för möten och aktiviteter.

Exempel på nyckeltal:

Antal besök/år per invånare

Antal program/år för barn/ungdom/vuxna

Bibliotekets medier

Bibliotekets bestånd ska visa såväl bredd som djup, klassiker och nytugivet.

Biblioteket köper in och gallrar medier enligt en medieförsörjningsplan.

Låntagare kan också lämna in inköpsförslag till biblioteket.

Biblioteken ska tillhandahålla tillgängliga medier som är anpassade för personer med särskilda behov.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket strävar efter att ha ett brett utbud av litteratur och digitala resurser enligt medieförsörjningsplanen.
- ❖ Biblioteket strävar efter att underlätta studier för vuxna och distansstuderande genom att förmedla studielitteratur från andra bibliotek
- ❖ Övrig litteratur som det lokala biblioteket saknar kan biblioteket erbjuda att låna in som fjärrlån.

Exempel på nyckeltal:

Antal utlån inklusive omlån/invånare

Antal fjärrlån in/ut/år

Antal inköp/år baseradepå inköpsförslag

Biblioteket och MIK (Medie- och informationskunnighet)

Biblioteket och IKT (Informations- och kommunikationsteknik)

Alla medborgare behöver lära sig att förstå och hantera ett alltmer komplext och interaktivt samhälle där informationen flödar. Här är bibliotekens uppdrag att förmedla informationskompetens och stöd i källkritik samt i och hur information kan och bör användas.

Då digitalisering och teknikutveckling går snabbt i samhället så bör biblioteken ha en uppdaterad utrustning och för att kunna vara ett stöd i användandet av digitala resurser måste bibliotekets medarbetare utbildas kontinuerligt inom dessa områden. Regeringen uppdrar åt bl.a. biblioteken att medverka till att minska det digitala utanförskapet.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket ska anamma de nya tjänster och ny teknik som utvecklas.
- ❖ Bibliotekets medarbetare ska få höja sin kompetens i frågor gällande MIK och IKT.
- ❖ Biblioteken ska medverka till att den digitala delaktigheten och den digitala kompetensen hos användarna ökar.

Exempel på nyckeltal:

Antal aktiviteter med MIK- och IKT-inriktning/år

Antal dagar/person/år för kompetensutveckling fortbildning

Läsfrämjande för alla

Läsfrämjande är en av bibliotekets huvuduppgifter och innebär att inspirera till läsning och främja språkutveckling, läslust och läsförståelse. Alla delar är viktiga för individens utveckling, och är betydelsefulla för att ta del av samhället. Läsfrämjande kan också innebära att hjälpa barn och unga som är i behov av särskilt stöd men också äldre personer och personer med funktionsvariation.

Folkbibliotek och skolbibliotek samverkar med förskolor och skolor i arbetet med läsfrämjande.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteken ska arbeta med läsfrämjande insatser för språk-, läs- och skrivutveckling samt inspirera till språk-, läs- och skrivlust.
- ❖ Att bidra till att öka användandet av tekniska hjälpmedel vid läs- och skrivsvårigheter.

Exempel på nyckeltal:

Antal läsfrämjande aktiviteter för vuxna/år

Antal läsfrämjande aktiviteter för barn/år

Biblioteket och de nationella minoriteterna samt personer med andra modersmål än svenska

Många av bibliotekets besökare är nyanlända i Sverige. Biblioteket har i sitt uppdrag att rikta särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna (sverigefinnar, romer, tornedalingar, samer och judar) och personer som har annat modersmål än svenska.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket samarbetar med andra bibliotek kring försörjning av medier på andra språk än svenska.
- ❖ Biblioteket strävar efter att alla barn och unga med annat modersmål än svenska ska ha tillgång till medier på modersmålet.

Exempel på nyckeltal:

Andel medier på minoritetsspråk/totala beståndet

Andel böcker och andra medier på andra språk än svenska i bibliotekets bestånd

Biblioteket för barn och unga

Alla barn och unga ska känna sig välkomna, trygga och sedda på biblioteket. Barn och unga ska ges goda möjligheter till läsning och biblioteket ska arbeta med läsfrämjande frågor för att stimulera läslusten. Biblioteket ska lägga stor vikt vid arbetet med barn och ungas språkutveckling och kunskaps- och informationsinhämtning.

Kulturupplevelser ska stimulera barnens fantasi och kreativitet och lusten till eget skapande och deltagande.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket strävar efter att nå barn redan i tidig ålder.
- ❖ Biblioteket har som ambition att barnavdelningen ska vara en stimulerande miljö.
- ❖ Biblioteket strävar efter att genom olika aktiviteter skapa läslust.
- ❖ Biblioteket samarbetar med skolbiblioteken samt andra aktörer gällande läsfrämjande.
- ❖ Biblioteket samarbetar med andra aktörer för att arrangera kulturupplevelser för barn och unga.

Exempel på nyckeltal:

Antal läsfrämjandeaktiviteter primärt för barn och unga/år

Antal kulturupplevelser för barn och unga/år

Biblioteket och Boken-Kommer

Boken-kommer-verksamheten riktar sig till kommuninvånare som inte själva kan komma till biblioteket och möjliggör därmed för alla att ta del av bibliotekets resurser. Det betyder att biblioteket kommer hem med böcker eller annan media som låntagaren beställt.

Ambitioner:

- ❖ Biblioteket strävar efter att nå alla som behöver med boken-kommer.
- ❖ Biblioteket strävar efter att öka kännedomen om servicen.

Exempel på nyckeltal:

Antal boken-kommer-låntagare/år

Skolbiblioteken

Enligt IFLA:s skolbiblioteksmanifest är ett skolbibliotek en skolas fysiska och digitala lärande- och undersökningssal där läsning, forskning, tänkande, fantasi och kreativitet är centrala för elevernas resa från information till kunskap och för deras personliga, sociala och kulturella utveckling.

Ett skolbibliotek är en ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och pedagogernas förfogande, och har en given roll i skolans processer. Skolbiblioteket har en betydande roll för elevernas lärande och prestation och samarbetet mellan bibliotekspersonal, pedagoger och skolledare är självklart.

Skolbiblioteken har också att sträva efter och följa övriga ambitioner som nämns i biblioteksplanen.

Ambitioner:

- ❖ Skolbiblioteken i Vansbro kommun strävar efter likvärdighet i tillgänglighet, personaltäthet, bestånd och tillgång till olika medier.
- ❖ Skolbibliotekens verksamhet kan användas som en del i undervisningen, som ett led i att stärka elevernas språkliga förmåga.
- ❖ Skolbiblioteken samarbetar med IKT-pedagogen för att främja och utveckla elevernas digitala kompetens.

Exempel på nyckeltal:

Antal timmar med bemanning av skolbiblioteken/skola/år

Antal bokade klassbesök/år

Antal nyförvärv/ skola/år

Antal utlån/elev/år

Andel förvärvskostnad/elev/år (riksgenomsnitt 100kr/elev/år)

Biblioteken i samverkan

Biblioteken i Vansbro kommun samverkar med ett flertal aktörer, bl.a. internt i organisationen med vård och omsorgsenheten för äldreomsorgen. Samarbeten kan variera över tid men syftet är alltid att arbeta läsfrämjande och nedanstående är exempel på våra verksamheter i samverkan med andra:

Institutionslån

Här tillhandahåller biblioteket böcker för vuxna på boksnurror och lådor med barnböcker i väntrummen både på vårdcentralen och på folktandvården. Dessa byts ut någon gång per termin. Likaså finns boklådor för barn på Apoteket och på IFO.

BVC (barnvårdscentralen)

Biblioteket samarbetar med BVC för att nå nyblivna föräldrar och BVC delar ut information om våra verksamheter för de minsta, t.ex. Babybokcafé med bokgåvor.

Hemtjänst

Kommunens hemtjänst hjälper biblioteket genom att informera sina vårdtagare om bibliotekets tjänster som Boken kommer mm.

Studieförbund

Biblioteket samarbetar med studieförbunden om bokcirklar, evenemang och tematräffar samt om barnteater.

Länsbibliotek Dalarna

Länsbiblioteket är den samordnande enheten för alla länets bibliotek. Även inom biblioteksområdet samarbetar biblioteket med landets övriga bibliotek för att kunna låna in studielitteratur och fjärrlån för att öka möjligheterna att studera hemifrån.

Alla folkbibliotek i länet arbetar för att gå samman i ett fördjupat samarbete med gemensamt biblioteksdatasystem och låntagarregister. Syftet är bl.a. att säkerställa för medborgarna att de har tillgång till likvärdig biblioteksservice oavsett var i länet de bor, att effektivisera biblioteksverksamheterna, att arbeta för en gemensam kompetensförsörjning i länet.

Olika föreningar

Biblioteket i Vansbro samarbetar med flera föreningar i olika verksamhetsområden. Bl.a. genomförs gratis barnbio vid vår- och höstlov tillsammans med Barnens Dag Föreningen och Rädda Barnen. Biblioteket samarbetar med Vansbro Teaterförening om biljettbokningar till föreställningar, Konstföreningen Färg och Form arrangerar flera utställningar varje år

4. Nationella och Internationella styrdokument

Bibliotekslagen (SFS 2013:801)

Utdrag ur Bibliotekslagen:

Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar

Skollagen (SFS 2010:800)

Utdrag ur Skollagen, kapitel 2:

35 § För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

36 § Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Sammanfattning av skolverkets juridiska vägledning för skolbibliotek (juni 2015)

Skolbiblioteken är en del av det allmänna biblioteksväsendet. Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Detta regleras i skollagen och bibliotekslagen. Kravet på att elever ska ha tillgång till skolbibliotek gäller för såväl offentliga som fristående skolor.

I skollagen finns ingen definition av begreppet skolbibliotek, men i förarbetena till lagen förklaras att det vanligtvis avser "en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande." Skolinspektionen har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Huvudmannen ansvarar för att eleverna har tillgång till skolbibliotek. Av läroplanerna för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola samt fritidshem framgår att även rektorn har ett särskilt ansvar för skolans arbetsmiljö. Den ska "utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel." Enligt läroplanen för gymnasieskolan har rektorn ett särskilt ansvar för att "utbildningen utformas så att eleverna, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till handledning och läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bl.a. bibliotek, datorer och andra tekniska hjälpmedel."

UNESCO:s och IFLA:s riktlinjer för folk- och skolbibliotek

Unesco och IFLA har utarbetat ett Folkbiblioteksmanifest och ett Skolbiblioteksmanifest, för att markera bibliotekens betydelse för individen och samhället.

Ur Folkbiblioteksmanifestet

Frihet, välfärd, jämlikhet och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därmed spela en aktiv roll i samhällsutvecklingen. Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället. 8 Svenska Unescorådet, verksamt inom Utbildningsdepartementet, har i sin skriftserie publicerat folkbiblioteksmanifestet. Den svenska regeringen har därmed uttryckt sitt stöd för Unescos rekommendationer.

Ur Skolbiblioteksmanifestet

Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Det ger dem möjlighet att utveckla sin inlevelseförmåga för att de ska kunna ta sitt ansvar som medborgare. Även skolbiblioteksmanifestet har publicerats i Svenska Unescorådets skriftserie, vilket betyder att regeringen ställt sig bakom även denna rekommendation.

FN:s Barnkonvention

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

MEDIEURVALSPRINCIPER VANSBRO BIBLIOTEK

Alla invånare i Vansbro kommun ska ha tillgång till en biblioteksverksamhet som dels erbjuder ett mångsidigt och kvalitativt utbud av medier dels bidrar till kommuninvånarnas fortbildning och kulturella utveckling. Speciell vikt ska läggas vid barns och ungas behov.

Detta innebär att biblioteket ska:

- låta en stor bredd i urvalet prägla inköpen.
- ha ett aktualitetsperspektiv på inköpen
- aktivt mediebevaka och så långt det går försöka ligga steget före efterfrågan
- köpa in alla typer av media, kvalitén är det som avgör.
- allsidigt belysa moraliska, politiska och religiösa frågor. Kontroversiella ämnen bör inte undvikas.
- ägna särskild uppmärksamhet åt medier för de som har svårt att ta till sig av bibliotekets vanliga utbud, t.ex. funktionshindrade och de som ej har svenska som modersmål.
- värna den grundlagsskyddade yttrandefriheten och ge alla kommuninvånare och besökare avgiftsfri tillgång till både kunskaper och upplevelser.
- via bibliotekslokalerna och via hemsidan göra databaserad information tillgänglig för medborgarna
- inte köpa in medier vars syfte är att spekulera i våld, fördomar eller strider mot de mänskliga rättigheterna. När det gäller klassiker behandlas innehållet i mediet utifrån först och främst tidsandan då verken, texterna skrevs. Jfr Tintin i Kongo, Pippi i Söderhavet.
- säkerställa hög kvalitet på mediebeståndet genom att kontinuerligt gallra ut äldre inaktuell litteratur.

Facklitteratur

Beståndet av facklitteratur ska täcka in alla fackområden och först och främst bestå av grundläggande aktuella verk av allmänt intresse som motsvarar kommunens behov. Beroende på ämnet kan mer avancerad facklitteratur införskaffas. Innehållets saklighet och strävan att allsidigt belysa även frågeställningar som är kontroversiella är vägledande. Biblioteket ska vara en lättillgänglig resurs för utbildning på alla nivåer i Vansbro kommun. Litteratur som sällan efterfrågas, t.ex. avancerad vetenskaplig litteratur fjärlånas in från andra bibliotek i enlighet med länets medieförsörjningsplan.

Skönlitteratur

Skönlitteraturen ska vara av hög litterär kvalitet, goda recensioner i fackpress liksom i de sambindningslistor som biblioteket gör sina inköp ifrån är vägledande. Beståndet bör innehålla både litteraturens klassiker liksom modern skönlitteratur. Biblioteket bör även kunna erbjuda ”smal” skönlitteratur. Utan att eftersätta kvalitetskraven ska behovet av underhållningslitteratur kunna tillmötesgås.

Barn- och ungdomslitteratur

Bibliotekets utbud av medier för barn och ungdomar ska utgå från barnets värld och vara varierat samt inspirera till nyfikenhet och läslust. För att stimulera barns språkutveckling bör barn och ungdomslitteraturen hålla en hög kvalitativ nivå. Urvalet av media ska utgå från barn och ungdomars egna behov.

Tidningar och tidskrifter.

Biblioteket ska tillhandahålla dagstidningar från först och främst från Dalarna men även rikspressen.

Beståndet av tidskrifter är ett komplement till bokbeståndet och har högre aktualitet. En bredd i utbudet bör eftersträvas. En bra blandning av smala kulturtidskrifter liksom rena förströelsetidskrifter bör finnas.

TV-spel.

Normala urvalskriterier gäller för spel som för andra media, våra inköp utgår från de dominerande konsolerna. Vi undviker att köpa de allra våldsammaste spelen om våldet är den primära funktionen i ett spel och där handlingen är av sekundär betydelse. Att våld förekommer i ett spel betyder inte

att det inte får köpas in. Vi följer branschstandard när det gäller åldersgränser: 3 år, 7 år, 12 år, 16 år och 18+ år. Åldersgränsen för att få låna spel är dock alltid 12 år oavsett om spelet har en lägre åldersgräns. En målsman kan alltså låna ett spel åt sina barn om de uppfyller åldersgränserna.

Invandrarlitteratur

Beståndet ska motsvara invånarnas språkliga fördelning i kommunen. Böcker på lätt svenska och språkkurser för invandrare ska tillhandahållas. Depositioner av böcker kan lånas in från länsbiblioteket eller Internationella biblioteket vid förfrågan. Samma kriterier som det övriga beståndet ska appliceras vid inköp av invandramedia.

Anpassade medier mm.

För funktionshindrade ska biblioteket tillhandahålla talböcker, Daisy-böcker, Bok och Daisy, lättlästa böcker samt böcker med stor stil. Inköp av talböcker ska stå i proportion till den talboksberättigade befolkningen i kommunen. Språkkurser för nybörjare ska finnas i kommunen.

Lokal litteratur.

En samling av litteratur med lokalt intresse ska finnas på respektive bibliotek i Vansbro och kontinuerligt kompletteras. Även allmän litteratur om länet bör finnas.

Kommunal information

Ska finnas på samtliga bibliotek.

Film

Vansbro bibliotek ska eftersträva en bredd på filmutbudet, både ”smal” film och mer lättillgänglig film ska erbjudas till hemlån.

Gåvor

Bokgåvor hänvisas i första hand till välgörenhetsorganisationer. Gåvor till biblioteket bör hanteras efter samma principer som gäller för inköp.

Fjärrlån

Vansbro bibliotek ska tillhandahålla ett mediebestånd som speglar kommunens struktur och behov. Som komplement finns i första hand länsbiblioteket i Falun, i andra hand övriga biblioteket i landet som biblioteket kan fjärrlåna ifrån.

Ansvar och efterlevnad

Anställda vid Vansbro bibliotek som köper in media ansvarar för att medievalsprinciperna efterföljs. Vid förändringar av målen eller vid behov kan medievalsprinciperna komma att förändras.

Vansbro bibliotek 2011-12-09

(Medievalsprinciperna för Vansbro bibliotek kommer att revideras i takt med att arbetet med det fördjupade samarbetet mellan länets alla bibliotek fortskrider.)